

ΣΧΟΛΙΟ ΣΤΗ ΣτΕ 1176/2022

Πρόεδρος: Μ. Γκορτζολίδου, Προεδρεύουσα Σύμβουλος
Εισηγητής: Θ. Κανελλοπούλου, Πάρεδρος
Δικηγόροι: Κων. Γώγος (αιτούσας), Χρ. Γιωτοπούλου (ΝΣΚ)
Διατάξεις: άρθρο 32 παρ. 2 ΠΔ 18/1989

Περίληψη: Μετά από την έκδοση νεότερης υπουργικής απόφασης, με την οποία καταργήθηκαν οι ειδικές απαγορεύσεις της προηγούμενης ΥΑ που αποτέλεσαν το αιτιολογικό έρεισμα της επίδικης απόρριψης των αιτημάτων της αιτούσας, οι προσβαλλόμενες αρνήσεις, ανεξάρτητα από την εκτελεστότητά τους, δεν έχουν μεν ρητώς ανακληθεί, το περιεχόμενό τους, όμως, έχει εξαντληθεί πλήρως. Το γεγονός δε αυτό έχει επιφέρει τη λήξη της ισχύος τους, διότι η κατ' εφαρμογή τους άρνηση ικανοποίησης των αιτημάτων της αιτούσας δεν μπορεί, πλέον, να στηριχθεί στην αιτιολογία που χρησιμοποιήθηκε και, εντεύθεν, η δίκη πρέπει να κηρυχθεί καταργημένη, κατά το άρθρο 32 παρ. 2 του π.δ/τος 18/1989.

Ευαγγελία Παυλίδου
Δ.Ν., Πρωτοδίκης Δ.Δ.

1. [...]
2. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, όπως συμπληρώνεται με το από 31.12.2019 δικόγραφο προσθέτων λόγων και αναπτύσσεται με το κατατεθέν μετά τη συζήτηση από 2.02.2022 υπόμνημα, ζητείται η ακύρωση: 1. Των υπ' αριθμ. πρωτ. .../6.11.2017 εγγράφων του Δασαρχείου Δράμας με θέμα: Παροχή πληροφοριών για τη διενέργεια ερευνητικών εργασιών σε δημόσια λατομική έκταση στη θέση «Καλλίδρομον», ΤΚ Βώλακα, Δήμου Κάτω Νευροκοπίου. Με τα έγγραφα αυτά γνωστοποιείται στην αιτούσα εταιρεία ότι αιτήματά της για έρευνα σε λατομείο μαρμάρων στην ανωτέρω θέση δεν μπορούν να ικανοποιηθούν. 2. Κάθε άλλης προγενέστερης ή μεταγενέστερης πράξεως ή παραλείψεως της Διοικήσεως.
3. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, με την 41774/29.5.2014 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης (Δ' 264/16.6.2014, διόρθωση σφαλμάτων: Δ' 365/14.08.2014, Δ' 306/17.9.2015) χαρακτηρίστηκαν, δυνάμει, μεταξύ άλλων, των διατάξεων των άρθρων 19 παρ. 5 περ. α' και β' και 21 παρ. 3 του ν. 1650/1986, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το ν. 3937/2011 (Α' 60), “ως προστατευόμενο τοπίο”

εκτάσεις Α΄ εμβαδού 7.949.036,18 τ.μ., και Β΄ εμβαδού 234.966,68 τ.μ., στην περιοχή Βώλακα Δράμας. Με την εν λόγω απόφαση απαγορεύτηκαν συγκεκριμένες δραστηριότητες, μεταξύ των οποίων, η ανόρυξη και εκμετάλλευση μεταλλείων και λατομείων, η απόληψη οιουδήποτε ορυκτού προϊόντος, η εκτέλεση κάθε συναφούς εργασίας, η κατασκευή σχετικής εγκαταστάσεως, η ανασκαφή, η έρευνα (για μεταλλευτικούς σκοπούς) και καθορίστηκαν «προτεραιότητες διατήρησης» («διατήρηση και προστασία οικοτόπων προτεραιότητας στην περιοχή σύμφωνα με τις υφιστάμενες κοινοτικές οδηγίες, διατήρηση, περαιτέρω ανάπτυξη και αξιοποίηση του υφιστάμενου δάσους μαύρης πεύκης σε περιοχή 5000 στρεμμάτων, η προστασία των ιδιαίτερων γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών της περιοχής από τις λατομικές εργασίες»). Η αιτούσα εταιρεία, η οποία φέρεται να δραστηριοποιείται στην περιοχή του Κάτω Νευροκοπίου Δράμας, εκμεταλλεζόμενη λατομικό χώρο στην περιοχή του Βώλακα, με μία σειρά αιτήσεων της (6 αιτήματα μηνών Μαρτίου και Μαΐου), το έτος 2017, απευθυνόμενη στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας Θράκης (Δ/νση Τεχνικού Ελέγχου, Τμήμα Τεχνικής Υποστήριξης & Φυσικών Πόρων Αν. Μακεδονίας-Θράκης), (εφεξής Υπηρεσία), ζήτησε να της επιτραπεί η έρευνα σε λατομείο μαρμάρων σε έξι διαφορετικά γεωτεμάχια, εκτάσεως 99, 66929 στρ., 99, 68407 στρ., 99,85088 στρ., 99,1001 στρ., 99,87332., 99,26667 στρ. στην θέση «ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΟΝ» Π.Ε. ΔΡΑΜΑΣ. Κατόπιν σχετικού ερωτήματος της ανωτέρω Υπηρεσίας το Δασαρχείο Δράμας εξέδωσε τα έξι (6) προσβαλλόμενα έγγραφα με το εξής περιεχόμενο: «...σας ενημερώνουμε ότι: Από την εφαρμογή των συντεταγμένων που αναγράφονται στα τοπογραφικά διαγράμματα ...προκύπτει ότι η αιτούμενη έκταση εμβαδού...εμπήπει εντός της έκτασης

που χαρακτηρίστηκε ως προστατευόμενο τοπίο με την αριθμ. πρωτ. 41774/29.5.2014 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης... Σύμφωνα με την ανωτέρω απόφαση, απαγορεύεται “Η ανόρυξη και η εκμετάλλευση μεταλλείων και λατομείων, η απόληψη οιουδήποτε ορυκτού προϊόντος και εν γένει η εκτέλεση κάθε συναφούς εργασίας ή η κατασκευή σχετικής εγκαταστάσεως». Κατόπιν των ανωτέρω το σχετικό αίτημα δεν δύναται να ικανοποιηθεί”. Μετά την άσκηση, στις 2.01.2018, της κρινομένης αιτήσεως ακυρώσεως εξεδόθη η υπ’ αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/90444/2820/29.9.2021 (Δ΄ 652/8.10.2021) απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την οποία ανακλήθηκε μερικώς η από έτους 2014 προαναφερθείσα απόφαση του Γενικού Γραμματέα “ως προς το σκέλος καθορισμού ειδικών ρυθμίσεων, ήτοι των απαγορεύσεων”, με την αιτιολογία ότι «οι απαγορευόμενες χρήσεις με τους αντίστοιχους όρους και προϋποθέσεις τους, ρυθμίζονται επακριβώς σε ειδικότερα νομοθετήματα και κοινοτικές οδηγίες (ν.δ. 86/1969, ν. 998/1979, ν. 1650/1986, ν. 4014/2011, ν. 3937/2011, ν. 4685/2020, Οδηγία 92/43/ΕΟΚ), τα οποία και υπερισχύουν της ανωτέρω απόφασης». Η ανάκληση εκώρσθη από την ημερομηνία δημοσίευσής της ανωτέρω πράξεως στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Επειδή, με την από 29.9.2021 υπουργική απόφαση καταργήθηκαν οι προπαρατεθείσες στην σκέψη 3 ειδικές απαγορεύσεις της από έτους 2014 αποφάσεως, οι οποίες αποτέλεσαν το αιτιολογικό έρεισμα της επίδικης απόρριψης των αιτημάτων της αιτούσας και τέθηκαν πλέον γενικής φύσεως περιορισμοί, οι οποίοι είναι εξεταστέοι σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση. Μετά την έκδοση της από 29.9.2021 αποφάσεως, οι προσβαλλόμενες αρνήσεις, ανεξάρτητα από την εκτελεστό-

ητά τους, δεν έχουν μεν ρητώς ανακληθεί, το περιεχόμενό τους, όμως, έχει εξαντληθεί πλήρως, το γεγονός δε αυτό έχει επιφέρει τη λήξη της ισχύος τους, διότι η κατ' εφαρμογή τους άρνηση ικανοποίησης των αιτημάτων της αιτούσας δεν μπορεί, πλέον, να στηριχθεί στην αιτιολογία που χρησιμοποιήθηκε. Επομένως, η παρούσα δίκη πρέπει να κηρυχθεί κατηρημένη κατά το άρθρο 32 παρ. 2 του πδ 18/1989 (Α' 8) (πρβλ ΣτΕ 574/2018 7μ.).

Απόκειται δε στην αιτούσα εταιρεία να υποβάλλει, εάν επιθυμεί, νέα σχετικώς αίτηση, την οποία η Διοίκηση θα πρέπει να εξετάσει με βάση το νεότερο καθεστώς.

5. Επειδή, σε περίπτωση κατάργησης της δίκης για οποιονδήποτε λόγο αποδίδεται το παράβολο και δεν επιδικάζεται δικαστική δαπάνη (άρθρα 36 παρ. 4 και 39 παρ. 2 του π.δ/τος 18/1989).

[Καταργεί τη δίκη]

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Κατάργηση της ακυρωτικής δίκης, λόγω της επενέργειας νομοθετικών μεταβολών, με την επίδραση νεότερης κανονιστικής πράξης σε προσβαλλόμενη ατομική

1. Η σχολιαζόμενη απόφαση αφορά σε αίτηση ακυρώσεως εταιρείας κατά έξι, συνολικά, πράξεων του Δασαρχείου Δράμας, με τις οποίες και γνωστοποιήθηκε στην αιτούσα πως δεν μπορούσαν να ικανοποιηθούν τα ισάριθμα αιτήματά της για έρευνα σε δημόσιες λατομικές εκτάσεις. Η αιτιολογία για την εν λόγω απόρριψη των αιτημάτων συνίστατο στον χαρακτήρα των επίμαχων εκτάσεων ως τμημάτων περιοχής προστατευόμενου τοπίου, με βάση την υπ' αριθ. 41774/29.05.2014 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης (Δ' 264/19.06.2014 και διόρθωση σφαλμάτων σε Δ' 365/14.08.2014 και Δ' 306/17.09.2015). Ωστόσο, μετά από την άσκηση της υπό κρίση από 02.01.2018 αιτήσεως ακυρώσεως, ακολούθησε η υπ' αριθ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/90444/2820/29.09.2021 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Δ' 652/08.10.2021), για τη μερική ανάκληση της προαναφερθείσας υπουργικής απόφασης, που αποτέλεσε το αιτιολογικό έρεισμα και των εν προκειμένω προσβαλλόμενων. Η ανάκληση της εν λόγω κανονιστικής πράξης αφορά, ειδικότερα, στο σκέλος του καθορισμού ειδικών ρυθμίσεων, ήτοι απαγορεύσεων, δεδομένου ότι οι προηγουμένως απαγορευθείσες χρήσεις με τους αντίστοιχους όρους και τις προϋποθέσεις τους ρυθμίζονται σε ενωσιακή οδηγία (92/43/ΕΟΚ) και άλλα σχετικά νομοθετήματα. Από αυτά ορισμένα είναι προγενέστερα της εν μέρει καταργούμενης ΥΑ, όπως ο κυρωθείς με το ν.δ. 86/1969 (Α' 7) Δασικός Κώδικας και ο ν. 998/1979 (Α' 289) περί προστασίας δασών, ο ν. 1650/1986 (Α' 160), ο ν. 3937/2011 (Α' 60) και ο ν. 4014/2011 (Α' 209), για την προστασία του περιβάλλοντος, την περιβαλλοντική αδειοδότηση και τις περιοχές NATURA, αντίστοιχα, αλλά αναφέρεται και ο μεταγενέστερος ν. 4685/2020 (Α' 92), για τη μεταφορά των οδηγιών 2018/844 (L 156) και 2019/692 (L 117).

2. Η εν μέρει κατάργηση της κανονιστικής πράξης που αποτελούσε το αιτιολογικό έρεισμα των προσβαλλόμενων, ατομικού χαρακτήρα, απορρίψεων των αιτημάτων της διαδίκου εταιρείας οδήγησε στην, εν όλω, κατάργηση της ακυρωτικής δίκης. Η σχολιαζόμενη αναφέρει, ειδικότερα, πως μετά από την έκδοση της μεταγενέστερης υπουργικής απόφασης καταργήθηκαν οι ειδικές απαγορεύσεις της προηγούμενης και ετέθησαν, πλέον, γενικής φύσης περιορισμοί, με συνέπεια

οι προσβαλλόμενες αρνήσεις, ανεξάρτητα από την εκτελεστότητά τους, να μην έχουν μεν ρητώς ανακληθεί, πλην όμως να έχει εξαντληθεί πλήρως το περιεχόμενό τους· τούτο επιφέρει δε τη λήξη της ισχύος τους, διότι η άρνηση της ικανοποίησης των αιτημάτων της αιτούσας δεν μπορεί, πλέον, να στηριχθεί στην αιτιολογία που χρησιμοποιήθηκε και, εντεύθεν, η δίκη πρέπει να καταργηθεί, κατά το άρθρο 32 παρ. 2 του π.δ/τος 18/1989 (Α΄ 8). Η συλλογιστική αυτή δεν διατυπώνεται, το πρώτον, από το Ε΄ Τμήμα, αφού έχει προηγηθεί η υπ΄ αριθ. 574/2018 απόφαση της επταμελούς σύνθεσής του, στην οποία μάλιστα παραπέμπει και η σχολιαζόμενη¹. Βέβαια, η εν λόγω απόφαση παρουσιάζει την ουσιώδη διαφορά πως στην περίπτωση αυτή προσβάλλετο πράξη για την προσωρινή διακοπή λειτουργίας βιομηχανικών εγκαταστάσεων κατασκευής και συντήρησης αεροσκαφών, ελλείψει άδειας για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων. Ωστόσο, μετά από την έκδοση της εν λόγω προσβαλλόμενης, μεταβλήθηκε το σχετικό νομοθετικό καθεστώς, με την κατάργηση των προβλέψεων για την ελλείπουσα αυτή άδεια. Έτσι, θεωρήθηκε πως η προσβαλλόμενη έχει εξαντληθεί πλήρως και έχει παύσει η ισχύς της, αφού η κατ΄ εφαρμογή της διακοπή λειτουργίας της μονάδας της αιτούσας, δηλαδή η βλαπτική για αυτή δυσμενής έννομη συνέπεια, δεν ήταν, πλέον, κατά νόμο δυνατό να επέλθει, ενώ η Διοίκηση είχε ήδη προβεί και στην έκδοση διοικητικών πράξεων για τη νόμιμη λειτουργία της μονάδας, με νέα έγκριση των περιβαλλοντικών της ορών. Αντίθετα, στη σχολιαζόμενη απόφαση δεν διακρίνεται εάν η δυσμενής για την αιτούσα συνέπεια της απαγόρευσης ερευνών εξακολουθεί ή όχι να υφίσταται, εάν δηλαδή, μετά από την κατάργηση της ειδικής απαγόρευσης λόγω του χαρακτήρα της περιοχής ως προστατευόμενου τοπίου, η ένδικη δραστηριότητα εμποδίζεται από τους γενικούς φύσης περιορισμούς που απορρέουν από το γενικότερο νομοθετικό πλαίσιο, ένεκα του οποίου καταργήθηκε και η προηγούμενη κανονιστική πράξη.

3. Σε κάθε περίπτωση, η επενέργεια νομοθετικών μεταβολών στο αντικείμενο της ακυρωτικής δίκης δεν είναι καθόλου καινοφανής για τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας². Πολυπληθείς είναι οι νομολογιακές εφαρμογές για την κατάργηση της δίκης λόγω παύσης της ισχύος κανονιστικής πράξης, όταν αυτή είναι και η προσβαλλόμενη. Χαρακτηριστικές από την παλαιότερη νομολογία ήταν οι ΣτΕ 1483- 6/1998. Εν προκειμένω, εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών είχαν προσβάλει προεδρικό διάταγμα, που καθόριζε την ανώτατη χονδρική τιμή πώλησης βενζίνης και πετρελαίου diesel στους πρατηριούχους, μέχρι, όμως, τη συζήτηση της αιτήσεως ακυρώσεως, είχε τεθεί σε ισχύ ο ν. 2298/1995 (Α΄ 62), που θέσπισε εξ αρχής ένα τελείως διαφορετικό σύστημα για τη διαμόρφωση της τιμής των πετρελαιοειδών προϊόντων, με συνέπεια την κατάργηση της δίκης, κατά το άρθρο 32 παρ. 2 του π.δ/τος 18/1989, λόγω παύσης της ισχύος τόσο της προσβαλλόμενης κανονιστικής όσο και της εξουσιοδοτικής διάταξης στην οποία αυτή ερείδετο. Επίσης και επί προσβολής της παράλειψης για την έκδοση κανονιστικής, η παύση ισχύος της εξουσιοδοτικής διάταξης οδηγεί σε κατάργηση της δίκης³. Φυσικά, θα ήταν παράλειψη να μην μνημονεύσουμε

¹ Παρόμοια συλλογιστική με τη ΣτΕ 574/2018, επταμ., έχει ακολουθηθεί και από τις υπ΄ αριθ. 46 έως 51/2022 αποφάσεις του Ε΄ Τμήματος, για την κατάργηση ακυρωτικής δίκης, λόγω της, εν τοις πράγμασι, λήξης ισχύος των προσβαλλόμενων πράξεων, που αφορούσαν στην κύρωση δασικών χαρτών, οι οποίοι, όμως, αναμορφώθηκαν και αναρτήθηκαν εκ νέου, λόγω μεταγενέστερης μεταβολής του σχετικού νομικού καθεστώτος.

² Βλ. Ε. Παυλίδου, *Η επενέργεια νομοθετικών μεταβολών στο αντικείμενο της ακυρωτικής δίκης, Παρατηρήσεις στη ΣτΕ 70/2018*, ΘΠΔΔ 2018, τ. 4-5, σελ. 375- 378· Ε. Πρεβεδούρου, *Η κατάργηση της διοικητικής δίκης*, 2012, σελ. 216 επ.

³ Βλ. ΣτΕ 3138/2004.

την περίοδο της Covid-19, κατά την οποία σημειώθηκε αθρόα εισαγωγή διαδοχικών κανονιστικών πράξεων περιορισμένης χρονικής ισχύος, παρότι ο βραχύτατος βίος τους δεν ήταν πάντοτε απολύτως πειστικός και δικαιολογημένος, με συνέπεια να δημιουργηθούν πλείστα όσα ζητήματα εφαρμογής του άρθρου 32 του π.δ/τος 18/1989⁴.

4. Το ερώτημα είναι τι συμβαίνει, δηλαδή ποια είναι η επίδραση νομοθετικών μεταβολών, σε επίπεδο είτε τυπικού νόμου είτε κανονιστικών πράξεων, όταν η προσβαλλόμενη είναι πράξη ατομικού χαρακτήρα. Στην περίπτωση των πράξεων περί απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα, το Δ΄ Τμήμα είχε προβεί σε ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 12 του ν. 2873/2000 (Α΄ 285), που προέβλεπε την κατάργηση των σχετικών ρυθμίσεων των προηγούμενων ν. 395/1976 (Α΄ 199) και 1882/1990 (Α΄ 43), θεωρώντας πως, από την έναρξη ισχύος του νέου νόμου, παύουν να ισχύουν και όλες οι πράξεις περί απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα που είχαν εκδοθεί κατ' επίκληση των καταργηθεισών διατάξεων⁵. Την πλέον ενδιαφέρουσα, όμως, υπόθεση εργασίας προσφέρει η ΣτΕ 818/2010, λόγω της δικονομικής της πλοκής, καθώς, εν προκειμένω, συμπροσβάλλετο τόσο κανονιστική πράξη περιορισμένης χρονικής ισχύος, ήτοι απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου για την επιβολή (ετήσιου) αντιρρυπαντικού τέλους, όσο και ατομική πράξη και, συγκεκριμένα, το επισυναπτόμενο φύλλο που καταλόγιζε, μεταξύ άλλων, στις αιτούσες το οφειλόμενο τέλος. Η, μετά από την άσκηση της αιτήσεως ακυρώσεως, λήξη ισχύος της προσβαλλόμενης κανονιστικής οδήγησε σε κατάργηση της δίκης, κατά το σκέλος αυτό, όπως και καθ' ο μέρος αφορούσε στη συμπροσβαλλόμενη σιωπηρή απόρριψη της κατ' αυτής προσφυγής νομιμότητας των αιτούντων. Αντιθέτως, ως προς το ατομικού χαρακτήρα σκέλος της προσβαλλόμενης και την αντίστοιχη σιωπηρή απόρριψη της κατ' αυτού διοικητικής προσφυγής, το Β΄ Τμήμα δεν προέβη σε κατάργηση της δίκης, αλλά εξέτασε το παραδεκτό του ενδίκου βοηθήματος και κρίνοντας πως, κατά τούτο, γεννάται διοικητική διαφορά ουσίας, το παρέπεμψε στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Πειραιώς, προκειμένου να εκδικασθεί ως προσφυγή ουσίας, η οποία, πάντως, απορρίφθηκε, εν τέλει, ως ανομιμοποίητη⁶.

5. Αξίζει, ακόμη, να σημειωθεί ότι η σχολιαζόμενη δεν περιέχει καμία αναφορά στην τυχόν επίκληση εκ μέρους της αιτούσας ιδιαίτερου εννόμου συμφέροντος για τη συνέχιση της δίκης. Πάντως, αν και με επάλληλη αιτιολογία της γεννά ερωτήματα για τον εκτελεστό χαρακτήρα των προσβαλλόμενων απορρίψεων των αιτημάτων, υποδεικνύει στην αιτούσα να υποβάλει νέα αίτηση, προκειμένου αυτή να εξετασθεί με το νεότερο νομοθετικό καθεστώς. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον θα είχε, ωστόσο, η εξέταση της πλοκής στην επίμαχη υπόθεση ότι διά της οδού των δικονομικών ρυθμίσεων περί κατάργησης της δίκης, αλλά υπό τη νομολογία για το λυσιτελές της αιτήσεως ακυρώσεως, ως προϋπόθεση του παραδεκτού της⁷. Η τελευταία διακρίνεται από την κατάργηση κατά το μέρος που δεν αφορά «πρωτογενείς» μεταβολές στην ίδια την προσβαλλόμενη, αλλά αντανakλαστικές, τινί τρόπω, επιδράσεις σε αυτήν⁸. Σε αυτήν την περίπτωση, υπό τις περιστάσεις της συγκεκριμένης

⁴ Βλ. ΣτΕ Ολομ. 1755/2022, αλλά και 1147/2022.

⁵ ΣτΕ 3201/2003, 2793, 5/2003, 307/2002, 4536/2001, 3368/2001, 1928/2001, 1165/2001, 289/2001.

⁶ Βλ. ΔΠρΠειρ 414/2019.

⁷ Υπό αυτή τη συλλογιστική απερρίφθη αίτηση ακυρώσεως της ίδιας εταιρείας, με τη ΣτΕ 1247/2022.

⁸ Κ. Γώγος, *Διαδικαστικά Σφάλματα και Ακύρωση των Διοικητικών Πράξεων*, 2017, σελ. 236- 239, Ε. Παυλίδου, *Οι αλυσιτελείς ακυρώσεις στη νομολογία του ΣτΕ*, ΕφημΔΔ 2015, τ. 2, σελ. 246- 257, Δ. Πυργάκης, *Το έννομο συμφέρον*

μεταβολής του νομικού καθεστώτος, που αφορά στην κατάργηση, ως ειδικών, των απαγορεύσεων της κανονιστικής πράξης, κατ' εφαρμογή της οποίας έχει εκδοθεί η προσβαλλόμενη δυσμενής ατομική, λόγω γενικότερων όρων που προβλέπονται (και) από προγενέστερες διατάξεις τυπικών νόμων, η οδός της λυσιτέλειας δεν αποκλείεται να οδηγούσε σε επί του βασίμου εξέταση του ενδίκου βοηθήματος. Η εξέταση δε αυτή θα μπορούσε να ακολουθήσει την κλασική έρευνα της νομιμότητας της προσβαλλόμενης, με βάση δηλαδή το νομικό καθεστώς που ίσχυε κατά τον χρόνο έκδοσής της, με αντίστοιχη ερμηνεία των προβαλλόμενων λόγων ακυρώσεως, υπό την εκδοχή ότι αυτοί ήταν δεκτικοί τέτοιας ερμηνείας και, φυσικά, πάντοτε εντός των ορίων του ακυρωτικού ελέγχου. Εξ άλλου, η επίκληση από την προσβαλλόμενη μη εφαρμοστέας διάταξης, εν προκειμένω της καταργηθείσας ΥΑ, δεν θα αποτελούσε πρόβλημα, ούτε, άλλωστε, μόνη αυτή συνεπάγεται ακύρωση της πράξης⁹, καθώς, εφόσον τυχόν προέκυπτε ότι συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις για την απόρριψη του αιτήματος των ερευνών βάσει των γενικότερων ρυθμίσεων, η προσβαλλόμενη θα μπορούσε, κατ' αρχήν, να βρει έρεισμα στις διατάξεις αυτές. □

στη δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, 2017, σελ. 49 επ.

⁹ Βλ. ΣτΕ 2674/2007.